

عزاداری و نوحه خوانی در شیخیه

روضه خوانی و عزاداری در شیخیه جایگاه بخصوصی داشته و از دیرباز تا کنون سعی بلیغی در آن دارند. چنانکه در تمامی موقوفات، بخشی از اهم مصارف آن را به عزاداری سید الشهداء علیه السلام اختصاص داده اند. البته در این مورد نیز مانند سایر مسائل تفاوت هایی با سایر شیعیان داشته که به بعض آن اشاره میکنیم.

اولین تفاوت در محتوی است که سعی بر مستند خوانی داشته و در این مورد مرحوم حاج محمد کریم خان کرمانی اع با نوشتن کتاب مقتلی مبتنی بر روایات، محتوای روضه خوان ها را فراهم نمودند (مقتل مذکور از کتابخانه وبسایت قابل دانلود است) و از همان ابتدا بسیار توصیه به مستند خوانی و اجتناب از خواندن شایعات و مصیبات بی اساس مخصوصا مواردی که اثبات ذلتی برای اهل بیت علیهم السلام میکند، مینمودند.

از جمله در موعظه محرم الحرام 1266 میفرمایند:

و چون مناسب آمد و چاره هم نیست و امام سلام الله علیه میفرماید انا ظهرت البدع فی الدین و لم یظهر العالم علمه الجمه الله بلجام من النار یعنی هرگاه بدعتها در دین خدا آشکار شود و شخص عالم علم خود را اظهار ننماید خداوند عالم دهن های از آتش بر سر او خواهد زد و میترسم اگر هیچ نگویم این آیه درباره ما صادق آید که خداوند عالم میفرماید لولا ینهی هم الربانیون و الاحبار عن قولهم الاثم و اکلهم السحت یعنی چرا علمای ربانی ایشان را منع نکردند از سخن گناه گفتن و مال

سحت خوردن پس لابد باید گفت و من هم می‌گویم ولکن بعضی را که مراعات آداب و شرایط این امر را می‌نمایند استثناء می‌کنم و اسم کسی را هم نمی‌برم و عرض می‌کنم که شیطان ملعون در نهایت زیرکی و فطانت است و جمیع هم خود را در تضييع امر ولایت می‌کند و دزد بیخبر نیست که به کاهدان افتد و به نهایت به راه و رسم خانه دین عارف است و او را به سایر اهل ملل و نحل کاری نیست و او را به سایر عبادات اعتنائی نی و غایت سعی و کوشش او در امر تخریب و تضييع همین امر است و تمامی غدر و مکر و حيله و وسوسه خود را در این باب بکار می‌برد که بر صندوقخانه دین تو زند و آن گوهر گرانبهای ولایت را از تو بدزد پس چون خبیث دانست مصیبت آن بزرگوار اصل و منبع ولایت است پس تمامی سعی و کوشش و جمعیت و لشکر خود را در تضييع این امر صرف نموده و بطوری این امر را ضایع کرده است که تقریر نمی‌توان کرد و این امر بجایی کشیده که می‌دانید. امری که اعظم عبادات و اقرب قربات است طوری شده است که بر سر هر کوچه و بازار و در میان هر میدان و بر کنار هر مزبله افتاده است والله بر بی اعتنائی امر مصیبت آن بزرگوار بیشتر باید گریست از گریه بر خود آن بزرگوار. مقامی که منصب حکمای بالغین و علمای راسخین بوده است هر طفلی و هر ساده و هر جاهلی و هر گدا و درویشی و زنان و سفیهان متصدی شده اند و در کنار هر مزبله و بر سر هر راه انداخته اند و آن را وسیله امر معاش خود نموده اند هر قلندر و گدایی و هر کشکول بدستی در میان هر میدان و بازار بر در خانه ها دست آویز خود نموده و چراغ طلب می‌کند و امر گدایی خود را می‌گذراند. از اینها گذشته کسانی که خود را معقول‌تر از اینها می‌دانند و در مجالس و محافل و تکایا و خانه ها متصدی این امر می‌باشند آنها چرا اینطور دامن بی‌حیائی را بر کمر زده از خدا و پیغمبر و ائمه و اولیاء و علماء و سایر خلق خدا اصلا شرم و حیا نمی‌کنند و نهایت اهانت و بی‌اعتنائی به این امر می‌نمایند و هرگونه اهانت و مذلت از برای امام خود روا می‌دارند می‌بینی که در مجلس پنجاه نفر بر منبر حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله بالا می‌روند و هریک انواع افترا و دروغ بر خدا و انبیاء و ائمه هدی سلام الله علیهم می‌بندند این بالا رود و فرود آید آن دیگری بالا رود و فرود آید و دیگری و دیگری و تهمت‌ها و ذلت‌ها بر ائمه خود نسبت می‌دهند خیالش منبر به جست و خیز است گاه گوید که عابدین غلام است گاه گوید که فاطمه کنیز است نمی‌دانم این چه بی‌حیائی و بی‌شرمی است نه از خلق شرمی و نه از خدا آزرمی تحقیقات و افادات هم می‌نمایند مثلاً یک دروغ عنوان می‌کند و می‌گوید این متعلق به علماست و دروغی دیگر عنوان کرده می‌گوید متعلق به سادات است یک گلوله به این می‌زند و یکی به آن و می‌گوید از احادیث استنباط کرده‌ام تو چه می‌دانی احادیث کدام است و استنباط یعنی چه استنباط شغل علمای راسخین و حکمای ربانین است جمعی جاهل بی‌سواد از پی این عمل برآمده‌اند و هریک دروغی چند بر خدا و رسول می‌بندند و منبر حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله را غصب کرده اند و به ناحق بر او بالا می‌روند و حرمت آن را بکلی ضایع کرده اند و حال آنکه هنوز پیرزنان رعایت حرمت منبر آن بزرگوار را می‌نمایند و گاهی نداری و نیازی می‌کنند والله این مقام مقام خطیری است و این بی اعتنائیها و افتراها بزرگترین گناهان است والله نمازها و سایر عبادتها را به این واسطه فاسد می‌کنند حتی آنکه در حدیث است که افترای بر خدا و رسول وضو را می‌شکند و من چگونه بزرگی این گناه را تحدید کنم و توصیف نمایم و حال آنکه خداوند عالم بیان فرموده است مگر اینکه کلمه ای در کتاب همایون خود فرموده است در خصوص این امر و من هم همان را از برای شما می‌خوانم و دیگر عرض نمی‌کنم که بر آن چه متفرع می‌شود شما خود نتیجه آن را بگیرید می‌فرماید **و من اظلم ممن افتری علی الله کذباً** یعنی کیست ظالم‌تر از کسی که افترا زند دروغ را بر خداوند عالم پس آخر شرمی و حیائی، در مجالسی که علما نشسته اند

هرچه می‌رسد گفتن یعنی چه و هر دروغی و تهمت‌ی بر خدا و رسول و ائمه بستن یعنی چه این کتابها که شما دیده اید مردمان دیگر هم که در مجالس نشسته اند دیده اند و این دروغها که ذکر می‌کنید می‌فهمند و برمی‌خورند صاحب چنین گناه را غیبت از برای او نیست زیرا که هرکس علانیه مرتکب فسقی شود غیبت از برای او نیست و کدام فسق از افترای بر خدا و رسول عظیم تر و کدام علانیه از این علانیه تر که در حضور هزار نفر به فسق خود فریاد کند وانگهی بر بالای منبر وانگهی در حضور علما،

به سر مناره اشتر بشد و فغان برآورد
که شدم نهان در اینجا نکنیدم آشکارا

هیچ‌یک را نه علمی و نه حکمتی و نه سوادى مثل زنان سرخاب زده و زینت کرده خود را به زینت عمامه و عبا آراسته اید و بر مقام خطیری برآمده اید و امر عظیمی را مرتکب شده اید پس باید نهایت دقت و احتیاط را مراعات نمایید.

تفاوت دیگر در سنت هاست که از تمامی سنن غیر شرعی مانند شبیه خوانی و استفاده از طبل و سنج اجتناب کرده و همینطور اعمالی مانند قمه زنی که موجب وهن مذهب و آسیب رساندن به خود میباشد را به علت بدعت بودن آن و با استناد به آیات و روایاتی مانند **لَا تَلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ** جایز ندانسته و به عمل نمی‌آورند و تنها به سنن شرعی و آنچه از اهل بیت علیهم السلام وارد شده بسنده میکنند.

همچنین حال حاضر در سبک نوحه و سینه زنی ها عمدتاً از سبک های سنتی استفاده کرده و سبک های جدیدی که معمولاً مداح های امروزی از آهنگ های پاپ و امثال آن برداشت کرده و ماهیت عزاداری را تغییر داده و با غنا ممزوج نموده اند، اجتناب مینمایند.

و از دیگر تفاوت های ظاهری پوشیدن لباس سیاه است که کراهت پوشیدن آن را در عزای آن حضرت بر طرف ندانسته و معمولاً هیئات شیخیه در کرمان و موکب بنی عامر در بصره از لباس سفید در عزاداری و سینه زنی ها استفاده میکنند.

در آخر که حرف مواکب و هیئات شد خوب است اشاره ای به آن نیز بکنم.

بزرگترین مجموعه عزاداری شیخیه مربوط به موکب بنی عامر بصره است که به عنوان مثال در مراسم اربعین سید الشهداء علیه السلام جمعیتی بیش از صد هزار نفر مجتمع شده و تمام بین الحرمین مملو از جمعیت ایشان میشود. قسمتی از مراسم ایشان را در [کانال آپارات مکارم الابرار](#) میتوانید ببینید.

همچنین در کرمان نیز از سال 1380 حسینیه معظمی تحت عنوان حسینیه ابراهیمیه در کرمان موجود است که از پرجمعیت ترین حسینیه های کرمان بوده و همه ساله عزاداری شیخیه در این مکان برگزار میگردد. پیش از آن نیز معمولاً در بنای مدرسه ابراهیمیه و مسجد حاج آقا علی که هر دو از ابنیه تاریخی مشهور کرمان است مراسمات برگزار میشده است. تصاویر مکان های مذکور را در بخش گالری وبسایت میتوانید ببینید.

أَعْظَمَ اللَّهُ أَجُورَنَا بِمُصَابِنَا بِالْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَجَعَلَنَا وَآيَاكُمْ مِنَ الطَّالِبِينَ بِثَارِهِ مَعَ وَلِيِّهِ الْأَمَامِ
الْمَهْدِيِّ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ